Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 21. mája 2015 *

„Súdna spolupráca v občianskych veciach — Súdna právomoc a výkon rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach — Nariadenie (ES) č. 44/2001 — Článok 23 — Dohoda o voľbe právomoci — Formálne náležitosti — Komunikácia elektronickou cestou, ktorá poskytuje trvalý záznam o dohode — Pojem — Všeobecné obchodné podmienky, s ktorými sa možno oboznámiť a ktoré možno vytlačiť prostredníctvom odkazu umožňujúceho ich zobrazenie v novom okne — Technika vyjadrenia súhlasu kliknutím“

Vo veci C-322/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Landgericht Krefeld (Nemecko) z 5. júna 2014 a doručený Súdnemu dvoru 4. júla 2014, ktorý súvisí s konaním:

Jaouad El Majdoub

proti

CarsOnTheWeb.Deutschland GmbH,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory M. Ilešič, sudcovia A. Ó Caoimh, C. Toader (spravodajkyňa), E. Jarašiūnas a C. G. Fernlund,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: A.-M. Rouchaud-Joët a W. Bogensberger, splnomocnení zástupcovia,

— švajčiarska vláda, v zastúpení: M. Jametti, splnomocnená zástupkyňa,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

* Jazyk konania: nemčina.

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 23 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42; ďalej len „nariadenie Brusel I“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom El Majdoubom, predajcom automobilov, a spoločnosťou CarsOnTheWeb.Deutschland GmbH v súvislosti s predajom automobilu žalobcovi vo veci samej prostredníctvom internetovej stránky poslednej uvedenej spoločnosti.

Právny rámec

3 Článok 17 prvý odsek Dohovoru o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach podpísaného v Bruseli 27. septembra 1968 (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32), zmeneného a doplneného neskoršími dohovormi o pristúpení nových členských štátoch k tomuto dohovoru (ďalej len „Bruselský dohovor“), znie:

„Ak sa účastníci zmluvy, z ktorých jeden alebo viacerí majú bydlisko v členskom štáte, dohodli, že súd alebo súdy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc len tento súd alebo tieto súdy. Takáto dohoda o voľbe právomoci musí byť buď:

a) písomná alebo písomne potvrdená

alebo

b) vo forme, ktorá je v súlade s praxou, ktorú medzi sebou zaviedli účastníci zmluvy

alebo

c) v medzinárodnom obchode vo forme, ktorá je v súlade so zvyklosťami, ktoré sú alebo majú byť účastníkom zmluvy známe, a ktorá je v takomto obchode dobre známa a pravidelne dodržiavaná účastníkmi, ktorí uzatvorili zmluvu typickú pre daný obchodný vzťah.“

4 Podľa odôvodnenia 2 nariadenia Brusel I je jeho cieľom harmonizovať normy konfliktu právomoci v občianskych a obchodných veciach a tiež zjednodušiť formálne náležitosti na účely rýchleho a jednoduchého uznávania a výkonu rozsudkov členských štátov viazaných týmto nariadením.

5 Odôvodnenia 11 a 12 tohto nariadenia, ktoré vykladajú vzťah medzi rôznymi normami súdnej právomoci, a ich ciele, znejú:

„(11) Normy súdnej právomoci musia byť vysoko predvídateľné a vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska žalovaného a právomoc založená na tomto kritériu musí byť vždy k dispozícii, okrem určitých presne vymedzených situácií, keď predmet konania alebo zmluvná voľnosť účastníkov odôvodňuje iné kritérium väzby. Bydlisko (sídlo) právnickej osoby treba definovať osobitne, aby boli spoločné pravidlá prehľadnejšie a vyhlo sa konfliktu právomoci.

(12) Okrem bydliska žalovaného musia byť k dispozícii aj alternatívne kritériá právomoci založené na úzkej väzbe medzi súdom a žalobou alebo na účely uľahčenia efektívneho výkonu súdnictva.“

6 Odôvodnenie 19 uvedeného nariadenia stanovuje, že treba zaručiť kontinuitu medzi Bruselským dohovorom a týmto nariadením.

7 Článok 2 ods. 1 nariadenia Brusel I stanovuje zásadu, že osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.

8 Článok 3 ods. 1 tohto nariadenia, ktorý patrí do jeho kapitoly II, stanovuje:

„Osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe princípov upravených v oddieloch 2 až 7 tejto kapitoly.“

9 Uvedená kapitola II zahŕňa oddiel 7 s názvom „Voľba právomoci“. Článok 23, ktorý patrí do tohto oddielu, v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Ak sa účastníci zmluvy, z ktorých jeden alebo viacerí majú bydlisko v členskom štáte, dohodli, že súd alebo súdy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc tento súd alebo tieto súdy. Táto právomoc súdu je výlučná, ak sa účastníci nedohodli inak. Takáto dohoda o voľbe právomoci musí byť buď:

a) písomná alebo písomne potvrdená, alebo

b) vo forme, ktorá je v súlade s praxou, ktorú medzi sebou zaviedli účastníci zmluvy, alebo

c) v medzinárodnom obchode vo forme, ktorá je v súlade so zvyklosťami, ktoré sú alebo majú byť účastníkom zmluvy známe, a ktorá je v takomto obchode dobre známa a pravidelne dodržiavaná účastníkmi, ktorí uzatvorili zmluvu typickú pre daný obchodný vzťah.

2. Komunikácia elektronickou cestou, ktorá poskytuje trvalý záznam o dohode, sa považuje za písomnú.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

10 Žalobca vo veci samej, predajca automobilov z Kolína (Nemecko), nadobudol prostredníctvom webovej stránky žalovanej vo veci samej so sídlom v Ambergu (Nemecko), elektrické auto za veľmi výhodnú cenu. Predávajúci však kúpu zrušil z dôvodu, že pri príprave na prepravu na účel jeho doručenia kupujúcemu boli údajne na vozidle zistené poškodenia.

11 Žalobca, ktorý sa domnieval, že ide len o výhovorku, aby bolo možné zrušiť túto kúpu, ktorá by bola pre predávajúceho z dôvodu veľmi nízkej kúpnej ceny nevýhodná, podal žalobu na Landgericht Krefeld (Krajinský súd v Krefelde). Žiada, aby uvedený súd uložil predávajúcemu povinnosť previesť vlastnícke právo k uvedenému vozidlu.

12 Žalobca vo veci samej tvrdí, že jeho zmluvným partnerom je žalovaná vo veci samej so sídlom v Nemecku a nie jej materská spoločnosť, ktorá má sídlo v Belgicku, a teda že vnútroštátny súd má právomoc konať v predmetnej veci.

13 Žalovaná vo veci samej naopak tvrdí, že nemecké súdy v tejto veci nemajú právomoc. Článok 7 všeobecných obchodných podmienok vzťahujúcich sa na obchod uzatvorený na internete, ktoré sú dostupné na internetovej stránke tejto spoločnosti, obsahuje dohodu o voľbe právomoci v prospech

súdu v Louvaine (Belgicko). Okrem toho tvrdí, že nebola zmluvným partnerom žalobcu vo veci samej, keďže toto postavenie patrí jej materskej spoločnosti. Žalobca vo veci samej musel o tejto skutočnosti vedieť, keďže jednak belgickú materskú spoločnosť požiadal o vyhotovenie faktúry bez uvedenia dane z pridanej hodnoty, ktorá mu bola doručená s údajmi tejto poslednej uvedenej spoločnosti, a jednak cenu za dotknutý automobil zaplatil na belgický účet.

14 Žalobca vo veci samej, ktorý tento spôsob platby nenamieta, však zastáva názor, že dohoda o voľbe právomoci upravená v článku 7 nebola platnou súčasťou kúpnej zmluvy, keďže nemala písomnú formu v súlade s požiadavkami článku 23 ods. 1 písm. a) nariadenia Brusel I. Tvrdí, že internetová stránka žalovanej vo veci samej, na ktorej sa nachádzajú jej všeobecné obchodné podmienky, sa počas registrácie ani v prípade každého ďalšieho nákupu neotvorí automaticky. Naopak, je potrebné zvoliť políčko s údajom „kliknite sem na otvorenie všeobecných dodacích a platobných podmienok v novom okne“ (technika vyjadrenia súhlasu kliknutím nazývaná „click-wrapping“). Požiadavky uvedené v článku 23 ods. 2 nariadenia Brusel I sú splnené len v tom prípade, ak sa okno so všeobecnými podmienkami otvorí automaticky. Navyše dohoda o voľbe právomoci je neplatná aj preto, že je svojvoľná a prekvapujúca.

15 Vnútroštátny súd sa pýta, či technika vyjadrenia súhlasu kliknutím, prostredníctvom ktorej sa kupujúci dostane k všeobecným obchodným podmienkam nachádzajúcim sa na internetovej stránke, keď klikne na hypertextový odkaz s vyskakujúcim oknom, spĺňa požiadavky uvedené v článku 23 ods. 2 nariadenia Brusel I. Keďže tieto podmienky možno samostatne uložiť a vytlačiť, tento súd sa pýta, či takúto techniku možno považovať za komunikáciu elektronickou cestou, ktorá umožňuje trvalé zaznamenanie kúpnej zmluvy, a teda sa považuje za písomnú v zmysle tohto ustanovenia. V takomto prípade by totiž dohoda o voľbe právomoci v prospech belgického súdu bola platná a Landgericht Krefeld by nemal právomoc konať v spore.

16 Tento súd sa ďalej domnieva, že zmluvným partnerom žalobcu vo veci samej je spoločnosť so sídlom v Nemecku a nie jej belgická materská spoločnosť. V prípade neexistencie dohody o voľbe právomoci by sa teda žaloba o prevod vlastníckeho práva, ktorá je predmetom sporu, mala podať v Nemecku. Tento žalobca by však túto dohodu nemohol považovať za nečakanú, pretože mal vedomosť o cudzom prvku pri predaji, ktorý uzavrel, a žiadal o vydanie medzinárodnej faktúry, na ktorej boli uvedené údaje týkajúce sa dotknutej materskej spoločnosti.

17 Vnútroštátny súd sa domnieva, že článok 23 ods. 2 nariadenia Brusel I nevyžaduje, aby dohoda o voľbe právomoci bola reálne vytlačená a zaznamenaná niektorou zo zmluvných strán. Podľa tohto súdu stanovuje toto ustanovenia ako jedinú podmienku, aby bolo „možné“ túto dohodu trvale zaznamenať. Komunikácia elektronickou cestou by mala umožniť takýto záznam, aby spĺňala požiadavky uvedené v tomto článku 23 ods. 2.

18 Vnútroštátny súd je toho názoru, že technika vyjadrenia súhlasu kliknutím, ktorá je predmetom sporu, o ktorom koná, umožňovala jednak tlač, ako aj zaznamenanie všeobecných podmienok, ktoré obsahovali dohodu o voľbe právomoci, pričom znenie týchto všeobecných podmienok sa po „kliknutí“ otvorilo na samostatnej stránke a zmluvná strana mala možnosť si ich vytlačiť alebo uložiť. Skutočnosť, či sa okno obsahujúce uvedené podmienky otváralo automaticky alebo neotváralo, nie je v tomto ohľade relevantná.

19 Za týchto podmienok Landgericht Krefeld rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Spĺňa takzvaný click wrapping požiadavky komunikácie elektronickou cestou v zmysle článku 23 ods. 2 nariadenia [Brusel I]?“

O prejudiciálnej otázke

20 Svojou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 23 ods. 2 nariadenia Brusel I vykladať v tom zmysle, že technika vyjadrenia súhlasu kliknutím so všeobecnými podmienkami kúpnej zmluvy, o akú ide vo veci samej, uzatvorenej elektronickou cestou, ktoré obsahujú dohodu o voľbe právomoci, sa považuje za komunikáciu elektronickou cestou, ktorá poskytuje trvalý záznam o tejto dohode v zmysle tohto ustanovenia.

21 Tak, ako vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, okolnosti vo veci samej sa vyznačujú najmä tým, že potenciálny kupujúci musí pred uskutočnením nákupu výslovne prostredníctvom označenia príslušného políčka vyjadriť súhlas so všeobecnými obchodnými podmienkami predaja predávajúceho. Takýto úkon sa však automaticky nespája s otvorením dokumentu obsahujúceho všeobecné obchodné podmienky predávajúceho, keďže je potrebné ďalšie kliknutie na konkrétny hypertextový odkaz, určený na tento účel.

22 V konaní vo veci samej je nesporné, že dotknuté všeobecné obchodné podmienky obsahovali dohodu o voľbe právomoci, v zmysle ktorej bol v sporoch, o aké ide v konaní vo veci samej, príslušný konať súd nachádzajúci sa v Louvaine. Žalobca vo veci samej však zastáva názor, že technika vyjadrenia súhlasu so všeobecnými obchodnými podmienkami kliknutím nespĺňa podmienky upravené v článku 23 ods. 2 nariadenia Brusel I, pretože okno s týmito podmienkami sa automaticky neotvorí ani počas registrácie na stránke, ani pri vykonaní transakcie. Táto dohoda o voľbe právomoci teda pre neho nie je záväzná.

23 Treba preto preskúmať, či za takýchto okolností možno v prípade uplatnenia techniky vyjadrenia súhlasu kliknutím spochybniť platnosť doložky o voľbe právomoci, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej elektronickou cestou v zmysle článku 23 ods. 2 nariadenia Brusel I.

24 V tomto ohľade treba predovšetkým pripomenúť, že podľa ustanovenia článku 23 ods. 1 nariadenia Brusel I je právomoc súdu alebo súdov členského štátu v zásade výlučná. Aby bola táto dohoda platná, musí byť písomná alebo písomne potvrdená, alebo vo forme, ktorá je v súlade s praxou, ktorú medzi sebou zaviedli účastníci zmluvy, alebo v medzinárodnom obchode vo forme, ktorá je v súlade so zvyklosťami, ktoré sú alebo majú byť účastníkom zmluvy známe. Podľa odseku 2 tohto článku sa „komunikácia elektronickou cestou, ktorá poskytuje trvalý záznam o dohode, považuje za písomnú“.

25 Je potrebné zdôrazniť, že podmienky stanovené v ustanoveniach článku 23 nariadenia Brusel I treba vykladať striktne, keďže vylučujú jednak právomoc určenú na základe všeobecnej zásady súdnej príslušnosti podľa bydliska odporcu upravenej v článku 2 tohto nariadenia, ako aj osobitné právomoci uvedené v jeho článkoch 5 až 7 (analogicky pozri rozsudok MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, bod 14 a citovanú judikatúru).

26 V prvom rade článok 23 ods. 1 nariadenia Brusel I jasne uvádza, že jeho pôsobnosť je obmedzená na prípady, v ktorých si účastníci zmluvy „dohodli“ súd. Ako vyplýva aj z odôvodnenia 11 tohto nariadenia, zhodná vôľa účastníkov v súlade so zásadou zmluvnej voľnosti odôvodňuje priznanie prednosti voľbe právomoci iného súdu, než je súd, ktorý by mal prípadne právomoc v zmysle predmetného nariadenia (rozsudok Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, bod 26).

27 V tomto ohľade treba pripomenúť, že keďže nariadenie č. 44/2001 nahrádza vo vzťahoch medzi členskými štátmi Bruselský dohovor, výklad Súdneho dvora týkajúci sa ustanovení uvedeného dohovoru platí takisto pre ustanovenia tohto nariadenia, pokiaľ je možné považovať ustanovenia týchto právnych predpisov za rovnocenné (pozri najmä rozsudok Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, bod 18).

28 O takýto prípad ide v súvislosti s článkom 17 prvým odsekom uvedeného dohovoru a článkom 23 ods. 1 nariadenia Brusel I, ktoré majú totožné znenie (rozsudok Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, bod 19).

29 Súdny dvor však v súvislosti s článkom 17 prvým odsekom Bruselského dohovoru rozhodol, že toto ustanovenie tým, že platnosť doložky o voľbe právomoci podmieňuje existenciou „dohody“ účastníkov, stanovuje konajúcemu súdu povinnosť v prvom rade preskúmať, či doložka, ktorá mu priznáva právomoc, bola skutočne predmetom súhlasu účastníkov, ktorý sa musí vyjadriť zjavne a jednoznačne, a že forma vyžadovaná uvedeným článkom má za cieľ zaručiť, že tento súhlas je skutočne daný (pozri rozsudok MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, bod 15 a citovanú judikatúru).

30 Z toho vyplýva, že rovnako ako v prípade cieľa sledovaného článkom 17 prvým odsekom Bruselského dohovoru, jedným z cieľov článku 23 ods. 1 nariadenia Brusel I je skutočný súhlas účastníkov (pozri rozsudok Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, bod 28 a citovanú judikatúru).

31 V prejednávanej veci, ako vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, kupujúci v konaní vo veci samej výslovne vyjadril vyznačením príslušného políčka na internetovej stránke dotknutého predávajúceho súhlas so spornými všeobecnými obchodnými podmienkami.

32 Po druhé podľa článku 23 ods. 2 nariadenia Brusel I, ktoré je vo vzťahu k článku 17 Bruselského dohovoru novým ustanovením, ktoré bolo doplnené na účel zohľadnenia vývoja nových komunikačných techník, môže platnosť dohody o voľbe právomoci, o akú ide vo veci samej, závisieť najmä od možnosti ju dlhodobo zaznamenať.

33 V tomto ohľade z gramatického výkladu tohto ustanovenia vyplýva, že vyžaduje, aby sa poskytla „možnosť“ dlhodobo zaznamenať dohodu o voľbe právomoci, bez ohľadu na otázku, či znenie všeobecných podmienok bolo kupujúcim skutočne dlhodobo zaznamenané po tom alebo predtým, ako označil políčko vyjadrujúce jeho súhlas s uvedenými podmienkami.

34 Okrem toho z dôvodovej správy profesora Pocara k Dohovoru o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach podpísaného v Lugane 30. októbra 2007 (Ú. v. EÚ C 319, 2009, s. 1, bod 109) vyplýva, že s cieľom zistiť, či sú splnené formálne požiadavky tohto ustanovenia treba „určiť, či možno vyhotoviť trvalý záznam komunikácie elektronickými prostriedkami jeho vytlačením alebo uložením na záložnej páske alebo disku, alebo ho uchovať iným spôsobom“ a o takýto prípad ide „aj vtedy, ak sa v skutočnosti takýto záznam neurobil“, a teda „samotný záznam nie je podmienkou formálnej platnosti alebo existencie doložky“.

35 Tento záver potvrdzuje aj historický a teleologický výklad článku 23 ods. 2 nariadenia Brusel I. Z odôvodnenia návrhu nariadenia Rady (ES) o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach predloženého Komisiou v Bruseli 14. júla 1999 [KOM(1999) 348 v konečnom znení] sa týmto ustanovením sleduje, aby požiadavka „písomnej“ dohody alebo „písomne“ potvrdenej dohody nespochybnila platnosť doložky o voľbe súdnej právomoci, ktorá bola uzatvorená inak ako písomne, ale ktorej obsah je dostupný prostredníctvom obrazovky.

36 Účelom tohto ustanovenia je teda zblížiť niektoré formy elektronických prenosov s písomnou formou, s cieľom zjednodušiť uzatváranie zmlúv elektronickou cestou, keďže prenos dotknutých informácií sa uskutočňuje rovnako, aj keď sú tieto informácie dostupné prostredníctvom obrazovky. Na to, aby elektronický prenos mohol poskytnúť rovnaké záruky, najmä čo sa týka dôkazu, stačí, aby bolo „možné“ uložiť a vytlačiť informácie pred uzatvorením zmluvy.

37 Je pravda, že v rámci výkladu článku 5 ods. 1 smernice 97/7/ES Európskeho Parlamentu a Rady z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku (Ú. v. ES L 144, s. 19; Mim. vyd. 15/003, s. 319), v zmysle ktorého musí spotrebiteľ „obdržať“ niektoré informácie „v písomnej forme alebo vo forme iného dostupného trvalého média“, Súdny dvor v bode 51 rozsudku Content

Services (C-49/11, EU:C:2012:419) rozhodol, že obchodná prax spočívajúca v sprístupnení informácií dostupných len prostredníctvom hypertextového odkazu na internetovú stránku nespĺňa požiadavky uvedeného ustanovenia, keďže tieto informácie nie sú ani „dodané“ predmetným podnikom, ani „obdržané“ spotrebiteľom v zmysle tohto istého ustanovenia, a takúto internetovú stránku nemožno považovať za „trvalé médium“ v zmysle uvedeného článku 5 ods. 1.

38 Treba však konštatovať, že tento výklad v prípade článku 23 ods. 2 nariadenia Brusel I nemožno uplatniť, keďže jednak znenie článku 5 ods. 1 smernice 97/7, ktoré výslovne vyžaduje prenos informácií spotrebiteľom na trvalom médiu, ako aj cieľ tohto ustanovenia, ktorý sa týka osobitne ochrany spotrebiteľov, sa líšia od znenia a cieľa uvedeného článku 23 ods. 2.

39 V konaní vo veci samej nie je spochybňované, že technika vyjadrenia súhlasu kliknutím umožňuje tlač a uloženie znenia dotknutých všeobecných podmienok pred uzatvorením zmluvy. Preto skutočnosť, že internetová stránka, ktorá obsahuje tieto podmienky, sa neotvára automaticky pri registrácii na internetovej stránke a počas každého nákupu, nemôže spochybniť platnosť dohody o voľbe právomoci.

40 S ohľadom na vyššie uvedené úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 23 ods. 2 nariadenia Brusel I sa má vykladať v tom zmysle, že technika vyjadrenia súhlasu so všeobecnými podmienkami kúpnej zmluvy, o akú ide vo veci samej, uzatvorenej elektronicky, ktoré obsahujú dohodu o voľbe právomoci, kliknutím sa považuje za komunikáciu elektronickou cestou, ktorá poskytuje trvalý záznam o tejto dohode v zmysle tohto ustanovenia, ak táto technika umožňuje tlač a uloženie znenia týchto podmienok pred uzatvorením zmluvy.

O trovách

41 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Článok 23 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že technika vyjadrenia súhlasu so všeobecnými podmienkami kúpnej zmluvy, o akú ide vo veci samej, uzatvorenej elektronicky, ktoré obsahujú dohodu o voľbe právomoci, kliknutím sa považuje za komunikáciu elektronickou cestou, ktorá poskytuje trvalý záznam o tejto dohode v zmysle tohto ustanovenia, ak táto technika umožňuje tlač a uloženie znenia týchto podmienok pred uzatvorením zmluvy.

Podpisy